

ПАТОНА

Цэна №—1 аўкс.

ГРАМАДЗКАЯ, ПАЛІТЫЧНАЯ
І ЛІТЭРАТУРНАЯ ЧАСОПІСЬ

ВЫХОДЗІЦЬ ЧАСОВА РАЗ У ТЫДЗЕНЬ.

Абвесткі ўселякага разьмеру прыймаюцца коштам за радок маленькага друку 2 залатых на апошняй старонцы незалежна ад зьместу.

Адрэс рэдакцыі і канторы:
Вуліца Адама Міцкевіча, 13-а
Тэлефон № 23.

Рэдакцыя адчынена што дзень
ад 1—3 гадз.
Кантора адчынена што дзень
ад 9—3 гадз.

Падпіска каштуе:
на 10 № № ўпярод — 10 зал.
5 " " " " — 5 " "
Кошт асобнага № — 1 " "

Рукапісы
ня прынятыя да друку пазал не
вертаюцца; прынятыя аплачавыя
юцца па паглядзе Рэдакцыі.

№ 15.

Коўна, Пятніца, 27 лістапада 1920 г.

Год I-шы.

ГРАМАДЗЯНЕ!

Літва, якой пагражае небяспека, чакае Вашай дапамогі. Не запамінайце, што Вы яе сыны—сьпяшыце яе асвабадзіць. Бярыце аружжэ ў рукі і выганяйце ворага.

Але перад бацькаўшчынаю не правініцеся тыя, каторыя ня ў сілах бараніць яе аружжам,—пазычце хоць частку сваёй маёмасьці, купляючы Надзвычайны Заём.

Пастарайцеся добра споўніць высокія абавязкі Літоўскага Грамадзяніна!

Абвешчэньне Міністэрства Грашовых Спраў, Гандлю і Прамысловасьці.

Згодна закону Дзяржаўнага Банка за № 490 аб Надзвычайным Займе дзеля патрэб Абароны Краю, Міністэрства Грашовых Спраў, Гандлю і Прамысловасьці гэтым даводзіць да агульнага ведама, што 20 лістапада г.г. ва ўсіх банках і Казначэйствах Літвы—у Коўне, Аліце, Вількавішках, Сэйнах, Ладзее, Троках, Кашэдарох, Ежэрэнах, Дусятах, Шаўлях, Ракішках, Пасволе, Паневежы, Уцянах, Можэйках, Крэцінге, Таўрогэне, Расіенах, Кэйданах, Тэльшах, Вількаміры і Марыямполе—пачнецца прадажа Надзвычайнага Займа Дзяржаўнага Банка дзеля патрэб Абароны Краю.

Усе грамадзяне, жадаючы набыць Надзвычайны Заём Дзяржаўнага Банка дзеля патрэб Абароны Краю, зьвертаюцца самі ці праз сваіх упоўнаважых у бліжэйшыя банкі і Казначэйства, ўносяць грошы (ня менш 50 аўксінаў) і атрымліваюць, па свайму паглядзе, імянную ці не імянную квітанцыю з адметкаю ў ёй нумэра прэміі. Усе купляючыя

Надзвычайны Заём Дзяржаўнага Банка атрымліваюць проценты ўперад за тры гады, па 3 аўкс. 60 скат. у год з кожнай соткі, лічучы ад 1 чысла наступаючага месяца да 1 сьнежня 1923 года.

Усе грамадзяне, пасьпеўшыя купіць Надзвычайны Заём Дзяржаўнага Банка дзеля патрэб Абароны Краю да Травеня 1921 года, учаснуюць у выйгрышы прэміяў, каторыя йдуць у гэтым парадку:

Адзін выйгрыш	100,000 аўкс.
Два " " " " " " " " " " " "	па 50,000 "
Дванаццаць " " " " " " " " " " " "	25,000 "
Пятнаццаць " " " " " " " " " " " "	10,000 "
Дваццаць " " " " " " " " " " " "	5,000 "
Сто пяцьдзесят " " " " " " " " " " " "	1,000 "
Тысяча " " " " " " " " " " " "	500 "
Дзьве тысячы " " " " " " " " " " " "	200 "
Дзьве тысячы " " " " " " " " " " " "	100 "

Усяго выйгрышных нумэроў 5200 на агульную суму 2,000,000 аўксінаў. Кожныя 50 аўксінаў, пазычаныя Дзяржаўнаму Банку, даюць магчымасьць выйграць прэмію аднаго нумэра. Пазычачы могуць усе, хто толькі хоча і на чые захоча імя, ня выключаючы малых і няпоўналетніх.

Ад каго далёка Банк, або хто па якой—небудзь прычыне ня можа зайсьці ў Банк, можна паслаць грошы па почце; атрымаўшы грошы з бліжэйшай почты, банк зараз жа

прышле квітанцыю Надзвычайнага Займа Дзяржаўнага Банка дзеля патрэб Абароны Краю.

Квітанцыі Надзвычайнага Займа прымаюцца ўсімі дзяржаўнымі ўстановамі і банкамі, як залог, а па жаданьню гэтыя-ж квітанцыі банк сыхраняе дарма.

Хто ня мае гатовых грошай, а мае рэквізыцыйныя ордэры ці страціўшыся тэрмін бонны Дзяржаўнага Займа, зараз-жа можа замяніць іх на квітанцыі Надзвычайнага Займа Дзяржаўнага Банка.

Міністэрства Грашовых Спраў, Гандлю і Прамысловасьці спадзеецца, што ўсе грамадзяне і жыхары Літвы нямедля споўняць сваі абавязкі і як найхутчэй будуць купляць Надзвычайны Заём. Квітанцыі Надзвычайнага Займа Дзяржаўнага Банка пачнуць аплачваць 31 сьнежня 1923 года.

Міністр Грашовых Спраў, Гандлю і Прамысловасьці **Гальваноўскі.**
Дырэктар Дэпартаменту Дзяржаўнага Скарбу **Дульскі.**

Коўна, 27 лістапада.

Паблікуемае ніжэй апавешчэньне Літоўскага Ураду наконт адбыўшага ў Коўне ў пэрыяд з 28. X—10. XI г.г. абмена поглядаў з Прэдстаўнікамі Беларускай Народнай Рэспублікі з'яўляецца гістарычным момантам у жыцьці абодвух народаў.

Ёсьць многа лоўкіх асоб, самазванцаў, авантурнікаў, каторыя стараюцца прысвоіць сабе права гаварыць ад імя Беларусі і беларусаў, прадаваць іх інтарэсы па часткам, робячы з гэтага сабе лёгкую нажыву. Але ёсьць толькі адзін супраўдны дэмакратычны, вырасшы з нэдраў самога народу, выбраны Усебеларускім Зездам у Менску ў 1918 г. Часовы Урад Беларускай Народнай Рэспублікі з п. Ластоўскім на чале, каторы вызначэным радым гаспадарстваў, у тым ліку і Літоўскай Рэспублікай.

Праўда, Урад Б. Н. Р. не знаходзіцца яшчэ на сваёй тэрыторыі, ня мае яшчэ арганізаванага свайго апарату ўпраўленьня, дзякуючы якому магла-б здзейсьніцца давераная яму народам улада, але за тое гэты ўрад абладае самым цэнным якаствам, каторым даражыць кожная запраўды дэмакратычная улада—і іменна гэны Урад вядзе барацьбу за поўную незалежнасьць і самастойнасьць Б. Н. Р.

Абвешчэньне нашага Ураду вельмі экастае і лаканічнае. Аднак-жа ў нямногіх словах усё-такі сказана многа. Абодвух Урады прышлі да пераконаньня, што інтарэсы абедзвюх нацыяў вымагаюць супольнай працы і поўнага кантакту ня толькі ў сучасны момант, але і на будучы час, згодна таму, як палітычнае жыцьцё абодвух народаў агуль-

Грамадзянкі Літвы!

Ваши сыны—Літоўскія салдаты—цяпер стаяць на фронце, абараняючы Родную Старонку ад чужаземных разбойнікаў. Яны пераносяць нязмерны холад, трымаючы аружжы голымі рукамі і стоячы ў мароз на варце. Ад Вас нашы абароннікі чакаюць дапамогі гатоўце рукавіцы, цёплым шкарпэткі і пасылайце ў **Камітэт Нацыянальнай Абароны Літвы дзеля адсылкі на фронт.**

ным ручаём цякло сталеццамі ў сьветлым прошлым. Супольная барацьба іх з захватнымі жаданьнямі польскага імперыялізму з'яўляецца толькі асобным выпадкам у іх агульным палітычным жыцьці.

Мы, грамадзяне Літоўскай Рэспублікі Беларускай нацыянальнасьці, волею гісторыі прызваныя да будаўніцтва нашага Літоўскага Гаспадарства, будзем з асаблівым пачуцьцём і інтарэсам сьлядзіць за успехам будаўніцтва суседняга родсцьвэннага гаспадарства—Беларускай Народнай Рэспублікі.

Мы цьвёрда верымо, што калі нашы сародзічы закончаць сваё дзяржаўнае будаўніцтва, то будучы Устаноўчы Сойм Беларусі так сама ацэніць, вызнае і сваім высокім аўтарытэтам зацьвердзіць шляхі, намечаемыя ў сучасны момант Урадамі п. п. Грынюса і Ластоўскага.

Хроніка.

Урадавае апавешчэньне.

У пэрыяд часу ад 28 кастрычніка па 10 лістапада 1920 году прысутствавалі ў Коўне прадстаўнікі Беларускай Народнай Рэспублікі і мелі рад савешчанняў з п. Міністрам Міжнародных Спраў і другімі прадстаўнікамі Літоўскага Ураду.

З абмену мненіяў выясьнілася поўная салідарнасьць паглядаў абодвух урадаў і разуменьне агульнасьці ўзаемных інтарэсаў, заложаных па факце супольнага дзяржаўнага жыцьця Літоўскага і Беларускага народаў у працягу многіх вякоў.

Абодвух Урады гатовы падтрымліваць адзін другога пры іх дзяржаўным будаўніцтве і ў паасобку ў агульнай барацьбе проці захватных жаданьняў польскага імперыялізму.

Абодвух Урады глыбака пераконаны, што меўшы месца абмен паглядаў паслужыць моцнай падставой больш чым дружальнага сажыцьця абодвух народаў у іх будучыне.

Плебісцыт і Беларусы.

Як перадае газета „Litwa“, Урад Беларускай Народнай Рэспублікі паслаў у Лігу Нацыяў пратэст па поваду яе пастановы зрабіць плебісцыт, прыняўшы пад увагу толькі Літву і Польшчу, ігнарырую Беларусь, як самастойную Дзяржаву, і патрабуе свайго учасьця ў арганізацыі плебісцыту.

Нават „Robotnik“ ня згодзен.

Паны „князі“ заводзяць ва Усходняй Галіцыі адносіны паншчыны.

Вось аб чым паведамляюць львоўскія газеты ад 23 кастрычніка:

У вёсцы Дзьмітраве Радзехаўскага павету малады князь Сапега загадаў сазваць усю вёску пад цэркву, дзе прыказаў ся-

нам аддаць аружжы, якое, быццам, мела быць у вёсцы. Жыхары прысягаліся, што ніякага аружжя ня маюць, а таму й аддаць ня могуць. Малады князь тады іначай да іх прагартарыў. Ён аддаў загад сваім „сепачом“, і пачалося катаваньне. Найперш расцягнулі войта Мельніка, 60 гадовага старыка. Усыпалі яму 200 батаў. Далей княжаскія „сепачы“ выкатавалі дачку і сына Мельніка, усыпаўшы кожнаму з іх па 50 батаў. Арандатару Ёселю Стэнбэргу ўсыпалі 100 батаў, аж яго кроў заліла, а жонцы яго—25 батаў. Маладусе, якая ў дзень гэтага катаваньня мела абвенчацца і была пад цэркваю убраўшыся ў шлюбнае адзеньне, усыпана 25 батаў, яе дружкам—так сама па 25. І гэтак далей і далей трывала гэная оргыя здэеку. Так магнатэрыя працуе на крэсах, каб з'еднаць ня польскую люднасьць для Польшчы.

Ваенна-палітычны абгляд.

Ваеннае становішча на Літоўска-Польскім фронце знаходзіцца пад знакам зарваньня польска-савецкіх мірных перагавораў у Рызе, скончыўшыся адказам дэлегата Савецкай Расеі Іоффа вясці гэтакія пры зьжывшэйся палітычнай сытуацыі, вызванай многаразным парушэньнем Польшчай прэлімінарнага польска-савецкага дагавору. У зьвязку з навішай новай пагрозай большавізму над Польшчай і авантурай гэн. Жэлігоўскага, польскі гэнэральны штаб праз свой урад рашыў пакрыць сваім аўтарытэтам авантуру гэнэрала Жэлігоўскага і аб'явіў, што адпаведальнасьць у будучыне за дзейсьцьвія гэнэрала Жэлігоўскага нясе Польскі Урад. Старшыня Кантрольнай Камісіі Лігі народаў палк. Шардзіньне, прымаючы пад увагу новыя варункі, прапанаваў Літве і Польшчы стрымаць ваенныя дзейсьцьвія і зрабіць замірэньне з 23 лістапада 1920 году, якое, дзякуючы згодзе з боку Польшчы і Літвы, і наступае з показанага чысла.

Літоўска-Польскі канфлікт і спор аб Вільні быў прадметам разгляду Брюссельскай канфэрэнцыі Лігі народаў, на пасяджэньні каторай былі такія аўтарытэтыя знаўцы міжнароднага права як Бальфур, Тіттоні, Буржуа, прапанаваўшай Літве і Польшчы, як спосаб вырашэньня тэрытарыяльнага спору, плебісцыт у спрэчных вобласьцях. Такім чынам юрыдычная форма разьвязаньня польска-літоўскага канфлікту ўжо знайдзена. Патрэбна толькі ўліць ў яе нешта канкрэтнае. Цяперака абедзьвюм старанам трэба дасягнуць згоды па пытаньню аб усіх варунках дзеля правядзеньня плебісцыту. Заданьне засядаючай цяпер Жанэўскай Канфэрэнцыі Лігі народаў абсудзіць усе пытаньні аб абшары, зоне, кантроле і спосабах правядзеньня плебісцыту. Польска-Літоўскі канфлікт гэты раз разглядаўся толькі першаю інстанцыяй Лігі народаў—яе Радай, у заданьне каторай ухадзіць абсьледаваньне спораў, пасья чаго пытаньні паступаюць на разрашэньне другой інстанцыі—пленума Лігі, каторы можа вынясьці сваю пастанову або перадаць справу на разгляд вышэйшай інстанцыі—суда. У сучасны момант існуюць толькі дзьве першыя інстанцыі. Склад суда будзе выбран у Жэневе. Шансы Літвы ў разглядаемым канфлікце вялікія, бо ня толькі Англія, але і Францыя прызнаюць яе правату і называюць справу Жэлігоўскага польскай авантурай. На старане Літвы стаяць Кэрзон, Сэсіль, Леон Буржуа і Камбон. Усе дзяржавы высказваюцца проці плебісцыту ў Вільні пад польскім валадарствам. У выпадку непадчыненьня Польшчы пастановам Лігі, проці яе будчы прыняты рэпрэсыўныя меры. Па поваду пастановы Лігі нацыяў разьвязаць польска-літоўскі канфлікт сьбосабам плебісцыту ў спорных вобласьцях

Урад Беларускай Народнай Рэспублікі паслаў у Лігу Нацыяў пратэст, у якім указываецца, што Лігай, у яе пастанове, ня прынята пад увагу Беларусь, як самастойная дзяржава, і вымагае права учасьця Беларусі ў арганізацыі гэтага плебісцыту.

Польска-савецкі мір абгаварваўся ў расейскай палітычнай дэлегацыі ў Парыжы, пры чым вынесена пастанова апрацаваць ноту пратэсту проці вырашэньняў мірнай польска-савецкай канфэрэнцыі. Расейская палітычная дэлегацыя намерана пратэставаць проці намечанай цяпер руска-польскай граніцы, якую праводзяць з аднаго боку прадстаўнікі Польшчы, а з другога—прадстаўнікі бальшавіцкай улады. Савецкі ўрад, будзе падкрэсьлена ў пратэсьце, не з'яўляецца законнаю расейскаю ўладай і выразіцелем жаданьняў шырокіх народных масаў. Таму прадстаўнікі гэнае ўлады ня могуць вырашаць пытаньняў аб новых граніцах Расеі і аб аттаржэньні ад яе тых ці іншых вобласьцяў.

◆◆◆◆◆

х. ш.

Беларускае Дыплёматычнае Прадстаўніцтва ў Літве.

Дыплёматычнае Прадстаўніцтва Беларускай Народнай Рэспублікі ў Літве ўжо пачало сваю працу.

Канцэлярыя часова знаходзіцца: Алес Свабоды, Готэль Мэтрополь, № 22.

Прыём ад 11 да 1 гадзіны.

◆◆◆◆◆

Грамадзяне!

Далёка лепей пазычаць грошы Дзяржаўнаму Банку і абараняцца ад палякаў, ніж з прыходам іх усяго лішыцца.

Разумна паступае той, хто купляе Надзвычайны Заём, бо ён знае, што гэтым абараняе сваю свабоду і маемасьць.

* * *

Выйграць можна толькі купляючы Надзвычайны Заём, бо, пазычаючы, нічога не прайграеш, а можаш выйграць 50 або 100 тысяч аўксінаў.

* * *

Самы моцны даўжнік гэта Дзяржаўны Банк, пазычай яму—пазычка ніколі ня згіне.

Грамадзянін!

Ты разумееш, што без аружжя немагчыма ваеваць і выгнаць палякаў. Пазычай Дзяржаўнаму Банку грошы дзеля закупкі аружжя!

◆◆◆◆◆